Täysistunto

Keskiviikko 13.10.2021 klo 13.59—18.31

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännösten muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 171/2021 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Lähetekeskustelua varten varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Keskustelu, ministeri Sarkkinen, olkaa hyvä, esittelypuheenvuoro.

Keskustelu

17.34 **Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronapandemia ei valitettavasti ole vielä ohitse, ja taudin kanssa joudutaan jollain tavalla elämään todennäköisesti myös vielä ensi vuoden puolella. Käsillä oleva esitys on laadittu kiireellisesti turvaamaan vakuutettujen pääsyä covid-19-taudilta suojaamiseksi annettaviin rokotuksiin sekä helpottamaan vakuutettujen taloudellista mahdollisuutta mennä koronavirustutkimukseen julkisen terveydenhuollon lisäksi myös yksityiseen terveydenhuoltoon. Voimassa olevat sairausvakuutuslain väliaikaiset säännökset ovat voimassa 31.12.2021 saakka, ja tällä esityksellä siis jatkettaisiin niiden voimassaoloa 30.6.2022 saakka.

Koronarokotteen rokottamistoimenpiteen sairausvakuutuslain mukaista korvattavuutta yksityisessä terveydenhuollossa jatkettaisiin. Korvaustaksa olisi 10 euroa. Rokottamistoimenpiteen korvausten korvauskulut rahoitettaisiin valtion varoista. Koronarokotteen rokottamistoimenpiteen korvattavuuden jatkaminen tarkoittaisi myös sitä, että samalla näihin rokotuksiin tehdyt matkat olisivat sairaanhoitovakuutuksen matkakorvauksista korvattavia. Matkakorvaukset rahoitettaisiin sairaanhoitovakuutuksen normaalien rahoitusosien mukaisesti eli 67 prosenttia valtion varoista ja 33 prosenttia vakuutettujen sairaanhoitomaksun tuotoilla.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että kaikki suomalaiset voivat saada koronarokotteen ja että ainakaan matkakulut eivät muodostuisi esteeksi rokotteen ottamiselle. Lisäksi sairausvakuutuslain valtuutusta valtioneuvoston asetuksen antamiselle tällä esityksellä jatkettaisiin. Asetuksella säädettäisiin koronavirustutkimuksen korvauksen korvaustaksasta normaalista sairausvakuutuslain mukaisesta Kansaneläkelaitoksen taksan vahvistamismenettelystä poikkeavasti. Tarkoituksena olisi, että asetuksella säädettävä taksan määrä olisi suurempi kuin Kansaneläkelaitoksen nykyisin PCR-tutkimuksesta korvaama 56 euroa.

Esitys liittyy valtion 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2022 ja olemaan voimassa 30.6.2022 saakka.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Risikko, olkaa hyvä.

17.36 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia ministeri Sarkkiselle ja onnea matkaan tähän uuteen tehtävään. En ole tainnut teitä vielä onnitellakaan tästä uudesta tehtävästä. Hieno asia, se on hieno tehtävä.

Mutta kiitoksia myöskin tästä teidän lakiesityksestä, hallituksen esityksestä, koska se on itse asiassa jatkoa aikaisemmalle suurimmaksi osaksi. Se on tuiki tärkeä tällä hetkellä. Me emme ole vielä koronasta selvinneet, testauksia tarvitaan, ja sitten me tarvitaan niitä rokotteita. Rokotekattavuus ei vielä tällä hetkellä ole sitä, mitä me haluaisimme, ja valitettavasti koronatilanne on tällä hetkellä pahempi kuin mitä me ennakoitiin hieman aikaisemmin, ja se vain on nyt totuus.

Kun meillä oli kymmenen vuotta sitten edellinen pandemia eli sikainfluenssa, niin silloin me tehtiin sellaista analyysia, arviointia, että meillä oli muutama iso arviointipäivä, jolloin me arvioitiin sitä, mitä erityisesti pitää huomioida seuraavalla kerralla, kun meille tulee tämän tyyppinen pandemia, mikä nyt on. — Tämä on vielä laajempi, koska sikainfluenssa saatiin nopeammin hoitoon, koska me saimme rokotteita aikaisemmin. Me saimme ensimmäiseen aaltoon ne. — Meidän yksi sellainen oppi oli, että yksityinen mukaan mahdollisimman nopeasti ja erityisesti siinä testausvaiheessa ja rokotusvaiheessa, ja sitten tietysti hoitovaiheessa, jos hoidon tarve olisi lisääntynyt. Silloin sitä ei niin kauheasti ollut, mitä nyt on taas ollut. Eli juuri tämä, että meillä olisi sekä testaus, rokottaminen mutta myöskin hoito, ja siinä olisi yksityinen mukana tiiviisti.

Minun mielestäni tämä, että tätä sairausvakuutuskorvausta nyt annetaan, on ihan hyvä ja järkevä juttu, ja sitä jatketaan. Tässähän meni aika kauan, ennen kuin tämä hallitus otti yksityisiä näihin mukaan, mutta parempi myöhään kuin ei milloinkaan ja hyvä näin. Mutta totean vain vielä sen, että kyllähän pitää tunnistaa se, että meillä on kuitenkin kapasiteetti terveydenhuollossa sellainen, että jos tulee valtava potilasmäärä tai rokotusmäärä tai testausmäärä, niin me tarvitsemme sitä yksityistä sektoria. Tämä on muistettava, että se pelkkä julkinen ei koskaan riitä tällaisissa pandemiatilanteissa, ja sen tähden tällaisia yhteistyömalleja pitäisikin luoda jo ennakolta, eikä niin, että sitten joudutaan häthätää tekemään esimerkiksi sairausvakuutuksen kautta. Se voitaisiin tehdä aivan toisinkin, kun niihin olisi tällaiset niin sanotut varautumismallit.

Toinen muuten, arvoisa puhemies, mikä me silloin opittiin, oli nimenomaan se, että viestintä pitää suorittaa hyvin ja siinä ryhmässä pitää olla lakimies, viestintäasiantuntija ja epidemiologi. Sitä kautta saadaan viestintä pelaamaan paremmin. En ota tähän nyt enempää kantaa, mutta totean vain näin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäkelä, olkaa hyvä.

17.39 **Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Mikrofoni päälle.

No niin, nyt toimii mikrofoni. — Arvoisa puhemies! Haluan vain lyhyesti tukea noita edustaja Risikon äsken esittämiä näkemyksiä yksityisen puolen mukaan ottamisesta tähän pandemian torjuntaan ja rokotuksiin.

Mietin vain tätä siitä näkökulmasta, että onkohan yksi syy siihen, miksi rokotekattavuus ei ole tämän korkeampi, se, että yksityistä puolta ja työterveyshuoltoa ei ole ajoissa osallistettu näiden koronarokotteiden antamiseen. Muistelen vain sitä aikaa, kun tämä sikainfluenssa oli liikenteessä, ja olin silloin itse huomattavasti nuorempi ja olin työelämässä mukana, niin otin sen rokotteen silloin kun sen sai työterveyshuollosta ja se oli kätevästi saatavilla, helposti otettavissa. En usko, että olisin viitsinyt alkaa jonottamaan mihinkään terveyskeskuksen rokotepisteelle tai alkaa varailemaan oma-aloitteisesti aikaa sen rokotteen ottamiseen. Se olisi ollut liian suuri vaiva, ja olisin ollut miinus siinä rokotekattavuudessa. Sen ikäinen nuori mies ajattelee olevansa varsin kuolematon, vaikka se sikainfluenssa olikin sen ikäiselle nuorelle miehelle huomattavasti koronaa vaarallisempi tauti. Ihan vihjeenä, että yksityispuoli kannattaa osallistaa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Risikko, olkaa hyvä.

17.40 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Tuossa edustaja Mäkelän innoittamana vielä tuon tosiaan tämän työterveyshuollon. Nyt kun me vähän ihmetellään sitä, miksi se rokotekattavuus ei ole niin korkea, niin ymmärrettävääähän on sellainen, että kaikki eivät voi ottaa rokotetta, ja sitten on tietysti monia eri syitä. Mutta sitten luin lehdestä, että esimerkiksi eduskunnassa se rokotekattavuus ei kansanedustajilla ollut ihan niin kuin me olimme kuvitelleet, kun sitä analyysia tehtiin, ja sitten perusteluksi annettiin muun muassa semmoinen, että kun on täällä viikot, niin viikonloppuna ei sitten siellä omalla paikkakunnalla sitä välttämättä saa, mutta sehän olisi korjattu nimenomaan sillä, että meillä olisi ollut täällä joku tällainen pop-up-piste, aivan niin kuin meillä lauantaina tuolla Ideaparkissa Seinäjoella oli pop-up-piste ja valtava ryntäys maakunnan ihmisiä tuli rokotuksia hakemaan.

Minä ymmärrän toisaalta, minä tiedän nämä systeemit, mitkä täällä talossa on, enkä rupea sitä nyt missään nimessä kritisoimaan, mutta sanoisin yleisesti sen, että työterveyshuollot mukaan. Sitä nopeammin me saadaan, koska siellä on matala kynnys mennä hakemaan sitä rokotetta ja silloin ei esimerkiksi voisi sanoa perusteeksi sille, että kansanedustajilla ei ole rokotetta, että he ovat viikot täällä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Vielä ministeri Sarkkinen, 1 minuutti.

17.42 **Sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen:** Arvoisa puhemies! Ensinnä tästä valmiuden ja varautumisen kehittämisestä: On todellakin näin niin kuin edustaja Risikko sanoi, että pitää pystyä oppimaan siitä, mitä on tapahtunut ja myös tekemään suunnitelmia sitten seuraavia pandemioita ja kriisejä varten. Ne kriisit eivät välttämättä ole samanlaisia kuin se edeltävä, mutta pitää yrittää silti ottaa oppia. Tällaiset yhteistyömallien rakentamiset jo ennakolta ovat varmasti sellaisia, mitä niin valtakunnallisesti kuin myös paikallistasolla pitäisi pystyä tekemään, ja nyt on myös tarkoitus vahvistaa hyvinvointialueilla sitä alueellista varautumisen ja valmiuden rakennetta, ja siellä erityisesti näiden yhteistyömallien rakentaminen on tärkeää myös yksityisen puolen kanssa.

Kunnathan voivat tässä rokottamisessa ottaa yksityisen puolen mukaan. Osa kunnista on tehnyt sitä enemmän, osa vähemmän, mutta ajattelen myös niin, että jos ja kun tämä rokottaminen ja korona jossain muodossa [Puhemies koputtaa] ovat läsnä keskuudessamme pitempään, niin varmaan se rokottaminenkin viedään enemmän samantyyppisiin järjestelyihin kuin esim. influenssarokottaminen, ja siinähän työterveydellä on nykyisin aika iso rooli.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.